

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het koningschap van de Borg

Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dan een koning? Jezus antwoordde: Gij zegt dat Ik een Koning ben.

Joh. 18:37a

Welk een verwondering klinkt uit de vraag van Pilatus. Niet uit zichzelf is hij tot deze vraag gekomen. Ze is hem door de Joden in de mond gelegd. Zij hebben tot Pilatus over Jezus' koningschap gesproken. Zelf hebben zij Hem ter dood veroordeeld op valse beschuldiging van godslastering en nu klagen zij Hem aan als revolutionair. Zij worden door haat gedreven, want zo'n Messias is hen een steen des aanstoots en een rots der ergernis. De haat van de Joden tegen Christus is zo groot omdat zij zelf koning willen zijn. Is dit ook niet onze kwaal? God heeft Jezus tot Koning gezalfd, maar wij hebben onszelf gekroond. Maar eeuwig bloeit de gloriekroon op 't hoofd van Davids grote Zoon. Daarom zal elk mens het voor Hem moeten verliezen. Gelukkig hij of zij die door inwinnende genade voor Hem leert onderdoen. Want deze Koning is de enige, Die behouden en verderven kan. Aan Hem vraagt Pilatus: Zijt Gij dan een koning? Waar Pilatus niets van ziet of begrijpt, ja zelfs mee spot, want zo stelt hij deze vraag, dat is nu juist het wondere geheimenis van deze Vorst. Hoevelen hebben zich een weg gebaad tot de troon door middel van een paleisrevolutie, door bloed en tranen heen. Maar Jezus baant de weg door Zijn eigen bloed en in volmaakte gehoorzaamheid aan God. Hij geeft Zijn eigen leven

om het leven van Zijn onderdanen te kunnen redden. Ja, om doodschuldige zondaren genade te kunnen bewijzen, heeft Hij het koningschap op Zich willen nemen. Welk een diepe vernedering en ontzaggelijk lijden bracht dit voor Hem mee. Hoor hoe Hij verklaagd en verlaagd wordt om zondeslaven te kunnen bevrijden en te zaligen. Hij moet volkomen voldoening aanbrenge voor de zonden van Zijn volk. En hoe gewillig doet Hij dat. Niets is Hem te smartelijk of te diep vernederend. Hij geeft Zich geheel. O hoe groot is de liefde die Hij de Zijnen toedraagt. Hoe getrouw vervult Hij Zijn Middelaarsambt. Als Profeet geeft Hij kennis van de zaligheid. Als Priester brengt Hij het offer en de herstelling aan. Maar als Koning schenkt Hij de zaligheid en bewaart Hij erbij. Was Jezus geen Koning, dan was het nog verloren. Wie moest ons dan verlossen uit satans macht? Adam was ook koning. Maar toen hem nog hoger macht werd voorgespiegeld, liep hij weg. Christus is ook Koning, maar als Zijn koningschap Hem door de diepste smaad en het smartelijkste lijden voert, loopt Hij niet weg. De eerste Adam is van koning slaaf van satan en zonde geworden. Christus, de eigen Zoon van God, is Knecht geworden bij Zijn Vader om Koning te kunnen zijn over de door God verkoren gemeente. Maar deze vraag

van Pilatus komt ook tot ons. Als wij genade van God hebben ontvangen, komt ook iets van het koningschap van Christus in ons leven openbaar. Wij kunnen geen deel aan Christus hebben buiten de toepassing van Zijn koninklijk ambt. Wie daar iets van leerde kennen, weet ook wat het is om tegen de zonde te strijden. Dat is een zware strijd. Daarbij komt dat we niet alleen de vijanden, maar ook ons eigen verdorven bestaan tegen hebben. Als de Heere niet voor Zijn eigen werk zou instaan, kwam er niets van terecht. Maar het is de belofte van het genadeverbond: De zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade. Daarom de vraag: is u dan een koning? Heeft Zijn koningschap bij aanvang gestalte in ons gekregen? Johannes op Patmos hoorde de verlore Kerk zingen: Hem, Die ons heeft liefgehad, en van onze zonde gewassen heeft in Zijn bloed. En Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters, Gode en Zijn Vader. Hier in dit leven zijn zij koningen gemaakt. 't Is alles en alleen genade. Verworven door Hem Die op de vraag van Pilatus: Zijt Gij dan een koning?, ten antwoord gaf: Gij zegt

Inhoud

Meditatie:

Het koningschap van de Borg . . .	1
Massamedia, ICT en het eind van de tijd (1)	2
Een hartelijk verlangen	4
Amusement of het beginsel der wijsheid (3)	6
Curatorium van de Theologische School	7
Ziekten in de bijbel	8
Kerknieuws	9
Berichten	10
Preekbeurten	11

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

*****
Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abbon. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

*****
Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

*****
Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****
Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

dat Ik een Koning ben. Wat de Heere hier tot Pilatus zegt, spreekt Hij ook tot Zijn Kerk van alle tijden en plaatsen. Wat is dit een vertroostende belijdenis voor een volk dat zichzelf als opstandeling leerde kennen. Zij hebben zich door inwinnende genade vrijwillig aan Hem mogen overgeven.

't Was alles zonder uitbeding. Al waren 't enkel zure wegen, hun heil was in Gods gunst gelegen. Onvoorwaardelijk zijn zij aan Gods kant gekomen in de erkenning van Zijn recht en smekend om vergeving. Daarop hebben zij hoop gekregen door de belofte van het Evangelie. Zalig als deze Koning als Borg gekend en geëigend mag worden. Maar wat is het daarna duidelijk geworden dat zij daarmee hun opstandige aard niet kwijt waren. En wat doet die aard zich dikwijls weer gelden. Welk een smartelijke ervaring is het in de weg van nadere ontdekking te leren dat ondanks alle weldaden, de wortel van ons bestaan niet deugt. Paulus heeft ervan beleiden: Het goede dat ik wil, dat doe ik niet, maar het kwade dat ik niet wil, dat doe ik. Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods? Wat echter wel gebleven is, dat is een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens. Want de

zonde is toch de dood geworden voor het nieuwe leven. En nu belijdt Christus voor Pilatus, nee niet dat Hij Koning is over die joelende massa buiten het rechthuis, maar wel over mensen die geen haar beter zijn. Die ook in opstand leefden tegen Zijn gezag. Tot troost van zulk een volk zegt Jezus tot Pilatus: Gij zegt dat Ik een Koning ben. Hij schaamt Zich voor Zijn volk niet, al zijn zij nog zo arm en veracht in deze wereld. Hij wil het er graag mee doen. Zij zijn Hem o zo dierbaar. Maar van zo'n koninkrijk heeft Pilatus geen enkel begrip. En wij? Mochten wij door genade onderdaan worden van deze Koning? Zo ja, welk een onuitsprekelijk voorrecht. Laat dan uw leven staan in het teken zoals dit is verwoord door de dichter van Ps. 145:

*Ik zal, o HEER, dien ik mijn Koning
noem,
De luister van Uw majesteit en roem
Verbreiden, en Uw wonderlijke daan
Met diep ontzag aandachtig
gadeslaan.*

Maar wie weigert voor deze Koning te buigen, krijgt toch met Hem te maken.

Leiderdorp, ds. R. Boogaard.

Massamedia, ICT en het eind van de tijd

(1)
De opkomst van de moderne natuurwetenschappen in de zestiende en zeventiende eeuw droeg bij aan de mechanisering van het wereldbeeld. Zo lijkt er nu, onder de invloed van de informatietechnologie, sprake van digitalisering van het wereldbeeld. 'Werd eerst de gehele werkelijkheid gereduceerd tot natuurkundige wetmatigheden, op dit moment wordt zij herleid tot computeerbare informatie.' Aldus dr. J. de Mul in een interview in het blad Wapenveld.

Via het ontstaan van het schrift was er sprake van een totale verandering van de cultuur. Totdat mensen leerden schrijven, waren ze wat betreft kennis aangewezen op hun geheugen. Maar geschreven tekst maakte het mogelijk de producten van het denken te veruitwendigen. De cultuur

neemt dan een enorme vlucht. 'Is de computer niet in een soortgelijke zin een nieuwe stap in de menselijke evolutie?', zo vroeg De Mul zich af. Dankzij de computer kunnen immers niet alleen de producten van het denken buiten de mens worden opgeslagen. Ook denkprocessen als zodanig gaan zich buiten de mens afspelen. Eerder had de hoogleraar reeds in een landelijk dagblad de stelling neergelegd dat het christendom in de digitale wereld wel eens ten onder zou kunnen gaan. Omdat het christelijk geloof zich bindt aan het Woord van God en aan de schriftcultuur. Met een boek deed volgens De Mul een ander soort religie zijn intrede dan er kon bestaan in een schriftloze cultuur. Een digitale cultuur zal een ander soort religie met zich meebrengen. Wellicht een godsdienst die met meer goden rekent.

Verband

Een artikel in Elsevier in december 2003 wees op een ander aspect van wat mensen ooit de digitale revolutie noemden. Het tijdrovend bezig zijn met chatten, mailen en surfen leidt tot het verslechteren en verminderen van sociale en professionele activiteiten. Het opereren op het net lijkt gepaard te gaan met een zekere gedragsverandering. Internetters zijn vluchtiger en oppervlakkiger. Maar tot groter wijsheid leidt de onvoorstelbare hoeveelheid informatie niet perse. Zij zou zelfs een obstakel kunnen vormen voor het opbouwen van kennis. Zoals voorheen de intrede van de rekenmachine het hoofdrekenen ontmoedigde. Wij gaven twee voorbeelden. Het eerste zegt dat de computer in plaats van alleen het geschreven woord, tot nieuwe religie zou kunnen leiden. Het tweede vertelt over internet als de plek waar mensen proberen het gelijk te halen dat ze in de rest van de wereld niet krijgen. Waarbij sprake is van het verslechteren van sociale relaties. Voor een christen die bij zijn Bijbel leeft, moet dat iets te zeggen hebben. Zei de Heere Jezus niet dat er 'valse christussen en valse profeten' zouden opstaan, die 'grote tekenen en wonderheden doen' (Mattheüs 24:24)? Er bestaat verband tussen 'gewone' ontwikkelingen in het dagelijks leven en de eindtijd. En vooral: met de geestelijke strijd die zich in het laatste van de dagen zal ontwikkelen.

Niet onbijbels

De gedachte dat het dagelijks leven niet los staat van een geweldig geestelijk proces dat uitloopt op het eindgericht, is voluit bijbels. In dat licht dienen wij onze tijd en de ontwikkelingen die zich voordoen te bezien. De mens der zonde zal zich immers steeds meer openbaren. Voor God en Zijn Woord zal dan steeds minder plaats zijn. Leven wij niet midden in die ontwikkeling? Het christendom is in de westerse wereld op retour. De mens gaat op in het hier en nu. De weerhoudende werking van de algemene genade lijkt op meerdere terreinen te worden ingetrokken. Komen we zo niet in de tijd dat de zoon des verderfs zich al meer gaat openbaren?

Hoe moeten wij de ontwikkelingen duiden? Voorzichtigheid is geboden. Tegelijk is bezinning vereist. Het is

onze bedoeling in enkele artikelen ontwikkelingen in ons tijdsgewricht in bijbels licht voorzichtig te duiden. Vanuit het besef dat ontwikkelingen op het gebied van de moderne media en de wereld van ICT zijn ingebed in een proces van ontkerstening en emancipatie. De mens en het hier en nu zijn immers steeds meer in het middelpunt gekomen en God en Zijn Woord zijn steeds meer weggeschoven uit het leven. Vervolgens willen we in enkele artikelen wat meer schrijven over ons staan in deze tijd en ook het ambtelijke werkzaam zijn in deze context plaatsen.

Apocalyptisch

Hebben massamedia en ICT apocalyptische trekken in zich? Het woord apocalyptisch is afkomstig van een Grieks woord dat openbaring of onthulling betekent. En dan gaat het vooral over het vaak donker gekleurde eind van de wereldgeschiedenis. Dat einde beangstigt mensen die tijdens dit leven niet hebben willen buigen voor koning Jezus. Want zij gaan naar de eeuwige pijn.

Er bestaat verband tussen het gehele proces van ontkerstening – in relatie tot het oprukken van de mens der zonde – en de apocalypse. Ook is het opmerkelijk dat er door de tijdgeest zo sterk gebruik gemaakt wordt van technische ontwikkelingen waardoor de massa bereikt kan worden. Daarom verdient de vraag of er verband is tussen massamedia en ICT en de apocalypse ook zeker weloverwogen aandacht.

Techniek als zodanig werd altijd als vrij onschuldig beschouwd. Het kwaad zit niet in de cultuur, of in dood gereedschap, maar in de mens. Is het dan niet te zwaar op de hand om in het oprukken van de voor ieder onmisbare massamedia en ICT een apocalyptische dreiging te veronderstellen? Toch niet, want aan de horizon van de tijd doemt de zonde op in haar steeds meer compleet en allesbeheersend karakter. En krijgt die niet juist vaster vorm en breder bereik via massamedia en ICT? Bijvoorbeeld ook in een algemene losbandigheid en het vergoddelijken van de massamedia.

Verandering en ontucht

Een deskundige op het gebied van technologie schreef in 1996 een boek met als titel Internet verandert de wereld. Dat betreft niet de veran-

dering waarover de apostel Paulus sprak in Romeinen 12:2: 'Wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds.' Integendeel. Het klinkt bovendien onrustbarend dat die verandering niet alleen individuen en enkelingen omtovert. Het gaat om de wereld. De auteur bedoelt dat de wereld door internet anders wordt en meer gaat communiceren, opener wordt. De wereld verandert in een dorp. De titel doet echter ook denken aan Judas:4: Er zijn 'goddelozen die de genade (gaven, mogelijkheden) onzes Gods veranderen in ontuchtigheid.'

Het woord ontucht betekent seksuele onkuisheid. Recent kwam in het nieuws dat het aantal pornografische pagina's op internet gedurende de afgelopen jaren groeide tot 260 miljoen. Dat is een stijging van ongeveer 1800 procent in vijf jaar, zo meldde een Amerikaans bedrijf dat internetfilters verkoopt. Toch dient iemand als het over ontuchtigheid gaat niet alleen te denken aan obscene zedeloosheid. Ontucht heeft ook te maken met losbandigheid in het algemeen. Met het zich in de brede zin van het woord niet storen aan tucht, aan gezag, normen en waarden. Als dat gaat over de regels van God voor de samenleving, is het dubbel erg. Via massamedia en ICT blijkt de zegen van het leven te kunnen veranderen in ontuchtigheid. Maar zondig misbruik van door God aan de mens gegeven mogelijkheden roept een rechtvaardig oordeel op. De 'grote en vreselijke dag des HEEREN' (Joël 2:31).

Giftige stoffen

Er valt tevens te spreken van vergoddelijking van de massamedia. Bijna twintig jaar geleden schreef een directeur van de IKON (een interkerkelijke omroep) een boek met de titel Ons dagelijks beeld - over geloof en televisie. Hij typeerde televisie als 'het belangrijkste fenomeen' terzake van 'de wedergeboorte van de godsdienst'. De bovengenoemde prof. De Mul was niet de eerste die verband legde tussen religie en techniek. Tien jaar later noemde een programmamaker bij de NOS en de IKON, zijn publicatie over de religieuze en pastorale kanten van de televisie: Onze digitale god. Dan gaat het over 'andere goden'. Deze heren hebben met het reformatorisch erfgoed niet veel

gemeen. Toch wezen zij op de verdachte rol van de massamedia.

Waar de rol van techniek juist door programmamakers wordt ontmaskerd, moet dat mensen die bij de Bijbel begeren te leven waakzaam maken. Het dwingt gereformeerden op hun hoede te zijn. Massamedia en vooral een “digitale god” zouden te maken kunnen hebben met de zoon des verderfs, de Antichrist, ‘die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd wordt’ (2 Thessalonicenzen 2:4). Waar geldige argumenten aantonen dat levenloze voorwerpen en hun actie het aureool van ‘god’ ontvangen en de wereld veranderen, blijkt de gedachte dat techniek min of meer waardenvrij is ontoereikend. Uiteraard is er meer, en beters over techniek enz. te zeggen. Maar dit gegeven is er ook; en niet marginaal. En dat relativiseert de onschuld van digitale media als levenloos materiaal. Op z’n minst de onschadelijkheid ervan.

Iemand heeft eens geschreven dat ‘in de zuchtende schepping bepaald materiaal concrete, giftige eigenschappen draagt’. Van massamedia en ICT – in elk geval waar zij tot heerser en afgod worden – gaat gevaar en bedreiging uit. Zij slepen de wereld mee in een onstuitbare vaart. In vereniging met de tijdgeest.

Weg bij God vandaan. En daarom naar het einde. Naar het vol worden van de maat der zonde.

Tweeërlei volheid

Johannes tekent die volheid. In de hoofdstukken 13 tot 19 van de Openbaring beschrijft hij met felle kleuren de ogenschijnlijke grootheid van het rijk van de mens. Massamedia en ICT vervullen een rol in dat proces. Zij geven de tijdgeest handen en voeten en fungeren als aanjagers. Zij hebben invloed op het dagelijks leven. Daarover schrijven wij meer in een volgend artikel. Er bestaat ook – gelukkig op dit moment nog – een andere volheid dan die van gruwelen en zonden. Niet vrees en angst voor het laatste oordeel vormen het doel van dit artikel. Maar de vermaning om zich tot God te wenden. Lukas vertelt de gelijkenis van het grote avondmaal. Dan zegt de heer tot de dienstknecht: ‘Ga uit in de wegen en heggen; en dwing ze in te komen, opdat mijn huis vol worde’ (Lukas 14:23). Zolang het gericht nog niet is voltrokken, geldt: ‘Nog is er plaats.’

(wordt vervolgd)

Commissie Moderne Media
van de Generale Synode

Een hartelijk verlangen

Onbekwaam

Paulus, de grote heidenapostel, die zo ernstig het Woord predikte, die in zijn brieven zo indringend opriep tot bekering en zo welmenend nodigde tot de zaligheid, heeft geleerd dat hij niet bekwaam was tot de hoge dienst waartoe God hem riep. Is het niet opvallend dat de apostel juist in de brief waarin hij schreef: ‘Wij bidden van Christus’ wege: Laat u met God verzoenen’ (2 Kor 5:20), ook schreef: ‘En wie is tot deze dingen bekwaam?’ (2 Kor 2:16). Diep onder de indruk dat de prediking tweeërlei uitwerking heeft, een reuke des levens en een reuke des doods, heeft Paulus ingeleefd dat hij niet de minste vrucht zelf kon bewerken.

Het is dezelfde Paulus die tegelijkertijd zo hartelijk verlangde naar vrucht. Vrucht onder het Joodse

volk. Het was zijn grote smart en gedurige droefheid dat zijn broeders naar het vlees zich verhardden tegen de boodschap van vrije genade. Maar ook in het heidense Efeze en het voor hem onbekende Kolosse zocht hij naar vrucht (Ef 6:19, Kol 4:2).

Wie zou zichzelf durven vergelijken met Paulus? Wie zou durven zeggen dat hij dezelfde mate van oefening in de genade kent, dat hij dezelfde geloofsbeproevingen heeft doorstaan, dat hij dezelfde tegenstand in de bediening heeft ondervonden? Maar toch, aan Gods knechten is wel door alle eeuwen heen hetzelfde Woord toebetrouwd. En, als de Heere liefde in het hart van Zijn dienaren schenkt – anders echt niet, hoor – begeren ze net als Paulus goed te mogen spreken van de Koning van de Kerk, begeren ze

ook dat zondaren in een rechte weg met God verzoend mogen worden. Dan kunnen ze er naar uit zien of er in de gemeente vruchten gevonden worden van vernedering en verbrijzeling van het hart. Als er toch blijdschap in de hemel is over één zondaar die zich bekeert dan zal er toch ook blijdschap zijn bij Gods kinderen op aarde.

Vrucht

Met hoeveel pijn heeft de profeet Jesaja uitgeroepen: ‘Wie heeft onze prediking geloofd?’ Gods knechten zullen van zichzelf niet zo snel durven zeggen dat ze zielensmart hebben over de onbekeerden. God ziet naar waarheid in het binnenste. Die smart is er wel als de Heere Zijn eer op de ziel doet wegen, als Hij in deze lijdensweken onderwijs wil schenken in de gang van Sions lijdende Borg. Dan begeren Gods knechten dat er in de gemeente velen gevonden mogen worden voor wie de weg tot de zaligheid aan hun zijde afgesneden wordt, die moeten omkomen met alles wat er geweest is, omdat Gods heilig recht betaling eist. Dan begeren ze dat de enige Middelaar gestalte krijgt in zondaarsharten, ja dat er paarden worden gehecht aan Zijn Middelaarskroon.

Als er wat gunning in het hart mag zijn, wat kan een herder dan blij zijn als er na catechisatie een jongen wat staat te dralen, als hij ongemerkt probeert als laatste weg te komen, om nog even de dominee te kunnen spreken. Dominee, nu hebt u verteld hoe de Heere Zijn volk bekeert, kan het voor mij ook nog? Ik ben zo zondig, ik vrees dat God nooit meer naar mij zal omzien! Wat moet de dominee dan zeggen? Zou die jongen gekomen zijn om een recept te krijgen dat hij direct maar in de praktijk moet brengen? Zal die jongen geholpen zijn als zijn leraar zegt: Joh, wees niet zo somber, je moet geloven, dan heb je het! Het zou een klap in zijn gezicht zijn.

Het is alweer enkele jaren geleden gebeurd: de week van voorbereiding voor het Heilig Avondmaal was aangebroken. De telefoon gaat. Een meelevend meisje – doorde-weeks mis je ze nooit in de kerk – vertrouwt je met een trillende stem toe dat ze het er zo moeilijk mee heeft. Al zou de hele gemeente aan

het avondmaal gaan, voor haar kan het niet. Al zouden alle mensen zeggen dat ze aan hoort, het helpt haar niets. Maar toch is er zo'n onverklaarbare trek in haar hart. O nee, daar is het niet mee begonnen. Op de belijdeniscatechisatie bleek al eens dat de dingen van de eeuwigheid op de ziel wogen. Tijdens het persoonlijke gesprek kwam uit dat ze God kwijt was en dat ze God niet meer kon missen. Bij zo'n telefoontje gaat er wat door je heen: Zou de Heere verder gewerkt hebben? Zou Hij haar afbrengen van al haar tobben om een weg buiten haarzelf in een Ander te openen?

Lijdelijk

Ik moest aan deze jongen en aan dit meisje denken toen ik in *De Civitate*, het blad van de studentenvereniging CSFR, las. Ooit was ik, net als vele andere jongeren uit onze gemeenten, lid van deze studentenvereniging. Dan blijft het wel en wee van zo'n vereniging toch je belangstelling houden. Het laatste nummer van *De Civitate* kreeg als thema mee: Lijdelijkheid. Oei, dacht ik, ik hoop dat het goed gaat. Bij zo'n onderwerp krijgen de gemeenten die me lief zijn nogal eens een veeg uit de pan. De hoofdredacteur kondigt de inhoud "met genoeg" aan. Hopelijk is dat genoeg wederzijds, voegt hij eraan toe. Laat ik het even afwachten. De inhoudsopgave brengt mij al snel bij het artikel "Van Calvin tot Kersten". De auteur besluit zijn artikel met een oproep te reageren. Wat is lijdelijk, schrijft de auteur in de introductie op zijn artikel. Antwoord: Men zit iedere zondag in de kerk, maar durft van zichzelf niet te zeggen dat men bekeerd is. Inderdaad, denk ik, onder die mensen zijn er die lijdelijk zijn. Ze stemmen alles toe, maar het komt nooit verder. Schijnbaar onbewogen zeggen ze dat ze onbekeerd zijn. Maar onder hen zie ik ook die jongen die na catechisatie op me wachtte. Volgens het CSFR-blad is ook hij lijdelijk! Zichzelf bekeerd noemen? Ach, dat is Gods volk, hij niet! Ik voel een innerlijk protest. Wie durft zo'n jongen lijdelijk te noemen!

Ik lees verder over geestelijke luiheid. Daarvan is sprake, volgens de auteur, als het merendeel van de kerkgangers niet aan het avondmaal

gaat. 'Dan is het voor jou wel erg gemakkelijk om ook te blijven zitten!' Nu wrijf ik mijn ogen uit. O ja, ik weet dat er zijn die onder een avondmaalsdienst haast onberoerd in de bank zitten. Maar ook nu trekt de schrijver zijn kritiek zoveel breder. Had ik dus dat meisje door de telefoon moeten toevoegen dat ze gewoon geestelijk lui is als ze zondag blijft zitten? Is de 'luiheid' opgelost als de hele gemeente aan het avondmaal 'snel'?

Verdrietig

Al lezend ben ik verdrietig geworden. Niet door de historische en dogmatische missers in het artikel, zoals de mening dat de synode van Dordrecht de verkiezing tot de kern van de gereformeerde theologie zou hebben verheven. Verdrietig ben ik omdat er schijnbaar niets positiefs over de prediking binnen onze gemeenten gezegd kan worden. Ze heeft "verwoestende" gevolgen, "stompt enorm af", maakt "apathisch" en wat dies meer zij. De leeruitspraken van 1931 worden erbij gehaald. Maar niet het tweede deel van de zesde uitspraak waarin zo ruim gesproken wordt over de "ernstige aanbidding van Christus en van de verbondsweldaden". Dit mag toch ook voor de eerlijke beeldvorming genoemd worden? En leest u dan eens verder mee: "De vraag naar de rol van de mens in het toe-eigeningsproces is ten diepste ook een vraag naar de verhouding tussen verkiezing en verbond. De discussie die hierover gevoerd wordt is dan ook kenmerkend voor de Gereformeerde Gemeenten. Wanneer men de stap waagt naar de Gereformeerde Bond, kan men er verzekerd van zijn direct vrijwel niets meer over deze problematiek te vernemen, een enkel uitzondering daargelaten". Waarbij de scribent, die in het artikel aangeeft zelf deze stap gemaakt te hebben, in een noot opmerkt, dat de discussie over de toe-eigening zo goed als voorbehouden is aan de Gereformeerde Gemeenten. Als ik dat lees, schreeuwt mijn hart: dat zal toch niet waar zijn...!

Godswonder

Benieuwd ben ik naar het alternatief van de schrijver in het CSFR-blad. De verkiezing is geen verhin-

dering om te geloven, lees ik. Van harte mee eens! Maar waarom lees ik niet over de bijbelse werkelijkheid dat *in ons* alle vermindering om te geloven ligt? Dat wij onmachtig, ja ten diepste onwillig zijn om te geloven? In plaats daarvan lees ik nu: 'De vragen die het volwassen worden met zich meebrengt leiden tot een verpersoonlijken van het geloof'. Nee toch, denk ik? Is geloven dan niets meer dan een proces dat elke jongere wel kent: vragen stellen, antwoorden krijgen? Dan is het Godswonder er helemaal uit! Even verder lees ik: 'Moeten we het werk van de Geest niet als een gegeven zien waar we vanuit kunnen gaan, maar wat we niet perse hoeven te ervaren als werk van de Geest?' Misschien greep deze zin me wel het meeste aan. Dr. A. Kuyper leerde ooit de wedergeboorte als een gegeven waarvan we bij de doop uit moeten gaan. Nu lezen we iets dergelijks over het werk van de Heilige Geest. Die is er! Daar hoeft je niet als een onwaardige bedelaar om te smeken! Daar mag je vanuit gaan!

Ik denk nog even aan die jongen van de catechisatie en dat meisje voor de telefoon. Wachten zij lijdelijk op een bijzondere ervaring van Gods Geest? Ik geloof er niets van. Als ik me niet vergis, worstelen ze in de binnenkamer om een werk Gods. Ze hebben er iets van geleerd – ze zullen dat nog dieper moeten leren – dat zalig worden een Godswonder is. Zonder het werk van Gods Geest *kunnen* ze niet geloven! Zonder de krachtige trekking van Gods Geest *kunnen* ze de gang naar het Avondmaal niet maken! Dat wordt niet achteraf geconcludeerd, maar innerlijk doorleefd in de ontdekking van een stroom van ongerechtigheden, voortkomend uit een vuile bron.

Mag ik de hartelijke wens uitspreken dat ik in het vervolg via *De Civitate* de CSFR weer leer kennen als een vereniging waar jongeren niet vervreemden van onze gemeenten, maar in hun studententijd *gevormd* worden! Werkelijk 'in fundamento reformato' met de zielevrág van Luther: hoe krijg *ik* een genadig God?

Klaaswaal, ds. G. J. van Aalst.

Amusement of het beginsel der wijsheid

–het kwaad van de epicureën–

(3)
In het eerste artikel pret kwam aan de orde dat de Britse filosoof Dylan Evans meent dat de mens voortdurend op zoek is naar pret en plezier. Zijn ook in het Nederlands vertaalde boek "Genotzoeken als filosofie" legt een relatie met Epicurus (341-270 v. Chr.). Die Griekse filosoof is ons niet onbekend.

Epicurus geloofde net als Aristoteles (384-322 v. Chr.) dat geluk het doel van het leven was. Hij stelde geluk gelijk aan genot. De lust is voor hem het doel van het leven. Individueel. Het criterium voor de lust is het gevoel en, waar nodig, het verstand. Van enige begrenzing door een van hogerhand –van God, de Schepper–gegeven norm is dus geen sprake. De mens zou alleen moeten handelen als dat genot opleverde, vond Epicurus.

Er is niets nieuws onder de zon. Oude ketterijen en gedachtespinsels herleven vaak na eeuwen. Lijkt de visie van de oude Griek niet op wat in onze tijd vaak te horen valt? Wat schuift het? Heb ik er plezier van? Epicurus streefde naar een onbekommerde gelukzaligheid – geestelijk en lichamelijk. Zijn Romeinse navolgers zochten dat vooral in gulzigheid, losbandigheid en orgiën, losbandige drinkgelagen en seksfestijnen. Een epicureër wil niet werken in het zweet zijns aanschijns, maar genieten van de goederen, die anderen door vlijt hebben verworven.

Nogmaals: omslag

"Nou ja", hoor ik iemand zeggen: "Dus dat zoeken van pret en genot is er altijd al geweest. Waarom maakt de schrijver in de Saambinder er dan nu zo'n kabaal over?" Dat klopt. In deze zin dat alle foute dingen in onze cultuur voortvloeien uit de diepste wortel: "Het bedenken des vleses is de dood..." (Romeinen 8: 6,7). En dat er een Godswonder moet gebeuren voordat iemand van harte inziet dat het amusement en vermaak van de wereld leeg laat. "Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden." (Efeze 5: 14).

Toch is er verschil met vroeger. Ik spreek opnieuw –zoals in een vorig artikel– van een omslag. Mensen staan anders tegenover christendom dan vroeger. Het christendom was toonaangevend. En het bood een alternatief voor de vermeende wijsheid van de wereld. Geloof en levensbeschouwing stonden voor menigeen nog als iets van hoger waarde tegenover lol en plezier. Die tijd is –natuurlijk, generaal gesproken– voorbij. Nog slechts weinigen willen daarin mee. De waarschuwing tegen entertainment en lol overtuigt minder dan ooit. Want, zeggen talloos velen: Het christendom heeft gefaald. En daardoor is het ongeloofwaardig geworden.

Geïndustrialiseerd

Daar komt nog iets bij. Amusement en spel zijn er altijd geweest. Maar, om met NRC columnist H. J. A. Hofland te spreken: vermaakt is nu op mondiaal formaat geïndustrialiseerd. "Dat, in het kort, is het wezenlijk verschil."

Daarmee zijn we weer terug bij de weloverwogen theatertechnieken op alle terreinen des levens waarover Gabler sprak. De hoogleraar J. Hoogland zei een jaar of wat geleden tijdens een congres van de Evangelische Omroep over de "Boodschap en de kloof": De kloof is niet nieuw, maar "wel nieuw is de wijze waarop zij verschijnt". Dat geldt voor het brengen van het Evangelie. Maar het heeft ook alles te maken met wat mensen daar als surrogaat tegenover stellen.

Epicurus

De Griek Epicurus en zijn centraal stellen van het "hèdonè", de lust, het genot, zijn ons niet onbekend. Epicureïsche wijsgeren luisterden naar de apostel Paulus, toen deze in Athene op alle dagen in gesprek was. Zij oefenden aandrang op hem uit, ze "namen hem" en brachten hem op de Areopagus. En ze noemden hem een "klapper". Dat geeft de tegenstelling aan tussen het leven van louter pret, genot en wellust tussen de epicuris-

ten en de apostel. En, zo zegt een van de verklaarders in Dächsel: "De scholen zijn wel vervallen, maar de zaak is gebleven."

Een directe verwijzing naar Epicurus komt in de paulinische brieven slechts één keer voor. In Handelingen 17. Maar de ideeën van de Griek zijn al oud. Reeds de profeet Jesaja kwam met zulke mensen in aanraking. Als hij in hoofdstuk 22 Israël de overheersing en het verderf door de Assyriërs aanzegt, als straf over de zonde, verhardten velen hun hart. Hun antwoord luidt: "Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven." De kanttekening bij de Statenvertaling verduidelijkt: "Die spreken de goddelozen spottenderwijze, alsof zij zeiden: Onze profeten zeggen, dat wij haast zullen omgebracht worden; laat ons dan lustig en vrolijk zijn zolang als het ons gebeuren mag."

In 1 Korinthe 15:32 hanteert Paulus soortgelijke woorden als Jesaja. Hij gebruikt hier, zo tekent Calvijn daarbij aan, "het gewone spreekwoord der epicureën. De Geneefse hervormer vertelt daarbij dat een soldaat ooit tegen zijn makkers zei: "Gezellen, laat ons vrolijk het middagmaal eten, want wij zullen het avondmaal eten in de hel."

Altijd actueel

De anno 2002 rondlopende filosofen en levensgenieters zijn meestal niet origineel in hun ideeën. Doorgaans borduren zij voort op eeuwen geleden geleefd hebbende denkers en doorbrengers. Oude gedachten verschijnen in nieuwe jasjes. Hoewel Gods Woord eeuwen voor Harvey Cox en Dylan Evans tot stand kwam, zien wij hoe het altijd actueel is.

De vraag blijft hoe wij, mensen van de Gereformeerde Gemeenten, omgaan met ons goed en bezit. Netjes hopelijk, zonder orgieën, lol en leut. Maar als we niet meer kennen dan de farizeeër uit de gelijkenis –"O God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen"– dan is het nog tekort voor de eeuwigheid. Want het gaat om de ware vreze des HEEREN. Daarover in een laatste artikel.

(Wordt vervolgd)

Apeldoorn,

G. Roos.

Curatorium van de Theologische School

Zo de HEERE wil en wij leven zal het Curatorium van de Theologische School vergaderen op maandag 24, dinsdag 25 en woensdag 26 mei 2004. Deze dagen zullen in het bijzonder bestemd zijn om die personen te horen die wensen toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School. Alleen die personen kunnen worden gehoord, die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen. Bij de aanmelding dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

Degene die zich aanmeldt, moet minstens een jaar lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten.

Bij de aanmelding moet een door de kerkenraad verleend attest ingesloten zijn. Dit attest is aan de betrokkene persoonlijk overhandigd.

De schriftelijke aanmelding moet vóór 30 april 2004 in het bezit zijn van secretaris van het Curatorium.

Wanneer een aanmelding bij het curatorium is binnengekomen, wordt aan de betreffende kerkenraad een formulier met vragen toegezonden ter invulling. Hierop dient ook de uitslag van de gehouden stemming te worden vermeld, met afzonderlijk de stemverhouding van de ouderlingen en diakenen. Aan de persoon die zich heeft aangemeld, wordt een formulier toegezonden waarop de persoonlijke gegevens door de betrokkene dienen te worden vermeld.

Als de gemeente vacant is, dan is het noodzakelijk dat de consulent aanwezig is op de kerkenraadsvergadering. Op het betreffende formulier dient de mening van de consulent door hemzelf te worden weergegeven.

Genoemde formulieren dienen zo spoedig mogelijk aan de secretaris van het Curatorium te worden teruggezonden. Aan de betrokkene wordt tijdig bericht op welk adres

en tijdstip hij wordt verwacht om gehoord te worden.

Alle correspondentie moet worden gericht aan de secretaris van het curatorium:

Ds. J.W. Verweij
Molenlaan 1
4401 CB Yerseke.

Met ernst wil het Curatorium de kerkenraden opwekken slechts aan die personen een attest te verlenen, van wie men op goede gronden mag hopen dat de Heere hen wil gebruiken voor de dienst in zijn Kerk.

De oproep die wij nu plaatsen geldt niet alleen voor degenen die zich van 's hemelswege geroepen weten tot het werk in de gemeenten in ons vaderland, maar ook voor de nood op de zendingsvelden. Al mogen de kerken op onze oudste zendingsvelden nu eigen predikanten hebben, toch is er een blijvende noodzaak van zendingspredikanten, ook daar waar reeds geïnstitueerde gemeenten zijn.

In *De Saambinder* van 14 juni 1923 schreef ds. Den Hengst: 'De gemeenten moeten biddend arbeiden opdat er studenten in de theologie zullen zijn' (Art. 19 D.K.O.). De HEERE gedenke onze gemeenten naar Zijn welbehagen in Sions verhoogde Koning. De nood mocht ons aan Hem verbinden. Die deze nood alleen kan, wil en zal en vervullen. Als de doorleving daarvan ons deel wordt, zal de HEERE het waar maken: 'Op uw noodgeschrei deed Ik grote wonderen.' Door de dienst van wijze Salomo leert Hij ons de noodzakelijkheid en het nut van de prediking van het Woord: 'Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij die de Wet bewaart.' Geen profetie, dat wil zeggen: geen verkondiging van Gods Woord. Daarin wordt ons door Hem, Die alleen de mens

zijn rechte plicht kan verkondigen, onze schuldige plicht aan God geopenbaard. In de dagen van Elina de wonderlijke geboorte van Samuël was het Woord des Heeren dierbaar. Er was geen openbaar gezicht. Hoe dierbaar wordt het Woord ook in onze boze tijd! Als een volk ontbloot wordt, moet de zegen door de bediening van het Woord Gods worden gemist. Alles wat God uit vrije goedheid in Christus laat verkondigen en door Zijn Geest wil verheerlijken, opdat Zijn Koninkrijk kome, zal dan tot onze eeuwig oordeel worden gemist. Dan keert een volk terug tot het moderne heidendom. Zien wij daarvan de droeve vruchten niet in onze tijd? Zou ons hoofd geen water moeten zijn om te bewenen de droeve breuk van ons volk met God en Zijn dienst? Laat de bede maar gedurig in ons hart zijn of geboren worden: 'Uw Koninkrijk kome!'

Wij willen deze zaak met het oog op de uitbreiding van Gods Koninkrijk onder Jood en heiden en tot het welzijn van de gemeenten die ons lief zijn in uw voorbede aanbevelen. In het bijzonder geldt dit degenen, die het verborgen gebed door de Geest der genade en gebeden mogen kennen. Het drijfveel ons maar uit in onze onwaardigheid en rechteloosheid aan de voeten van de grote Heere des oogstes. De gemiddelde leeftijd van onze dienstdoende predikanten is hoog, de arbeid wordt niet minder en de zorgen worden in deze moeilijke tijd alleen maar groter. Wat zou het toch een wonder zijn als de HEERE om Zijns Naams en verbonds wil ons weer dienstknechten in Zijn gunst zou willen toeschikken, hier in ons land en op de zendingsvelden.

Namens het curatorium:
ds. J.J. van Eckeveld, voorzitter
ds. J.W. Verweij, secretaris

Ziekten in de bijbel

Een saamgebogen vrouw

En zie, er was een vrouw, die een geest der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was samengebogen en kon zich ganse-lijjk niet oprichten (Lukas 13:11).

Een genezing in de synagoge

Het is ergens in Perea, in het Overjordaanse. De Heere Jezus leert op de sabbat in een synagoge. Tussen de mensen zit een zieke vrouw. Haar lichaam is helemaal krom gebogen. Het is zo erg dat ze zich niet meer kan oprichten. Zij is al achttien jaar ziek. Toch is ze niet thuisgebleven. Getrouw aan de Wet is deze dochter van Abraham op de sabbat naar het huis des Heeren gekomen om Gods Woord te horen. We lezen niet over een bijzondere bedoeling om met de Heere Jezus in aanraking te komen. Mogelijk heeft ze al lang berust in haar droeve toestand. Genezing zoekt ze niet meer. Hoop op verbetering is er niet. In de synagoge zit ze met gebogen houding. Daardoor kan ze de Heere Jezus alleen horen. Maar al ziet de vrouw Jezus niet, Zijn oog valt wel op haar. Innerlijke ontferming vervult Zijn ziel. Jezus roept haar tot zich. Zonder verdere inleiding deelt de hemelse Geneesheer haar mee dat zij verlost is van haar krankheid. Vervolgens legt Hij Zijn handen op haar gebogen rug. Direct richt de vrouw zich op. Ze kan nu Jezus zien! Het wordt voor haar echt sabbat. Zij mag rusten van haar last en lijden. En ze mag zich verlustigen in Gods grote daden en God verheerlijken.

De overste en de sabbat

Toch is niet iedereen blij. De overste van de synagoge bemerkt dat het wonder van Jezus diepe indruk maakt op de schare. Gedreven door jaloezie wordt hij erg boos. Zijn woede richt hij echter niet direct tot de Heere Jezus. Toornig bestraft de overste de schare. Behandeling van zieken die niet in levensgevaar zijn, is op de sabbat streng verboden. En dan op de sabbatdag iemand genezen die al zo lang ziek is! Dat kan toch wel één dag wachten!

De Heere Jezus antwoordt hem daarop heel scherp. In heilige verontwaardiging spreekt Hij: 'Gij geveinsde, maakt niet een iegelijk van u op de sabbat zijn os of ezel van de kribbe los, en leidt hem heen om te doen drinken?' Dan wijst Christus op de vrouw, en vervolgt: 'En deze, die een dochter Abrahams is, welke de satan, zie, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt worden van deze band op de dag des sabbats?' Met andere woorden: Als uw dieren op de sabbat geen dorst hoeven te lijden, moet een mens, die bovendien een geestelijke dochter van Abraham is, wel op de sabbat lijden? Is de nood van iemand die al zolang in de strikken van de satan verkeert niet veel dringender? Haar genezing

kan geen dag langer wachten! De overste weet niet wat hij daarop antwoorden moet. Hij zwijgt beschaamd.

Os en ezel

Zowel bij de genezing van de samengebogen vrouw in Lukas 13 als bij de genezing van de waterzuchtige man in Lukas 14 maakt de Heere Jezus een vergelijking met een os en een ezel. Bij de genezing van de waterzuchtige man gebruikt Jezus het beeld van een put. Zoals de dieren in een put kunnen verdrinken, dreigt het gevaar dat de waterzuchtige man in zijn eigen vocht zal verzwelgen. Bij de genezing van de samengebogen vrouw gebruikt Jezus echter het beeld van een kribbe. Zoals de dieren bij de voederbak gebogen staan, heeft de vrouw al jaren lang een gebogen houding. Maar evenals de os en de ezel op de sabbat worden losgemaakt om te drinken, maakt de Heere op de sabbat de vrouw los van de band van de satan. Hij predikt aan gevangenen loslating (Lukas 4:19a).

Geest der krankheid

Uit deze geschiedenis blijkt dat de vorst der duisternis grote invloed kan hebben in een mensenleven. Het valt namelijk op dat Lukas spreekt over een geest der krankheid (13:11). En uit de woorden van de Heere Jezus leren we dat de vrouw gebonden was door de satan (13:16). Toch mogen we aannemen dat de vrouw leed aan een lichamelijke aandoening, die haar in de loop der jaren verzwakt heeft (het Griekse woord *astheneias*, in de Statenvertaling vertaald met 'krankheid', betekent ook 'zwakheid'). Mogelijk heeft een boze geest zich met de ziekte vermengd, of wil Christus ermee aangeven dat haar ziekte het werk van de duivel was (vgl. Hand.10:38). In een volgend artikel, dat zal gaan over bezetenheid, hoop ik er op terug te komen.

Een botaan- doening

De beschrijving van Lukas doet sterk denken aan een aandoening van de wervelkolom. Bij ziekten van de wervelkolom moeten we denken aan infectieuze oorzaken (bijvoorbeeld een bacterie of tuberculose). Om verschillende redenen, zoals het ontbreken van koorts en het type verkromming, lijkt dit minder waarschijnlijk. Als oorzaak zouden we verder kunnen denken aan reumatoïde artritis. Dit ligt echter niet zo voor de hand, omdat dit vrijwel altijd gepaard gaat met klachten aan de ledematen. En daar lezen we niets over. Toch hebben we zeer waarschijnlijk wel te maken met een reuma-achtige aandoening. Met name het feit dat de samengebogen vrouw al achttien jaar ziek was en zij 'zich ganse-lijjk niet kon oprichten' doet eraan denken dat zij vermoedelijk leed aan spondylitis

ankylopoetica. Deze chronische botaan- doening is eeuwen later voor het eerst beschreven door een neuroloog uit St. Petersburg met de naam Wladimir van Bechterew (1857-1927). De aandoening wordt daarom ook wel de ziekte van Bechterew genoemd. Thans weten we dat deze ziekte behoort tot de groep auto-immuunziekten, waarbij het lichaam antistoffen maakt tegen het eigen lichaam. Bij de ziekte van Bechterew vindt een ontstekingsreactie plaats in het bindweefsel rondom de wervelkolom (=spondylitis), waardoor uiteindelijk een verstijving van de rug ontstaat (=ankylosis). Op een röntgenfoto van het bekken is een karakteristieke ontstekingsring rondom het staartbeen te zien. In een later stadium van de ziekte doet de rug op een röntgenfoto denken aan de structuur van een bamboestok.

De ziekte begint sluipend rond het 20e tot 40e levensjaar en kenmerkt zich door perioden met lage rugpijn, ochtendstijfheid, en soms een bandgevoel om de borst. Bij het voortschrijden van de ziekte neemt de beweeglijkheid van de wervelkolom geleidelijk af. Daardoor buigt de wervelkolom langzaam naar voren. Uiteindelijk kunnen lijdens aan de ziekte van Bechterew zelfs de horizon niet meer zien.

Tegenwoordig is de therapie gericht op het tegengaan van verdere verstijving van de rug. Aanbevolen wordt om reeds in een vroeg stadium van de ziekte te beginnen met oefeningen, zwemmen, fysiotherapie en het slikken van ontstekingsremmers. Op deze manier kunnen patiënten meestal nog lang een betrekkelijk normaal leven leiden.

Een verrassend God

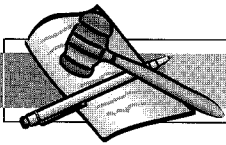
We zagen dat de samengebogen vrouw als uit gewoonte naar de synagoge is gegaan. Zij mocht daar op een wonderlijke wijze ervaren dat, hoewel zij Jezus niet zag, Hij haar wel zag. Als een verrassend God heeft Hij Zich over haar willen ontfermen. Lieflijk en krachtadig! Matthew Henry schrijft in zijn bijbelverklaring bij deze wonderlijke geschiedenis: 'Zelfs lichamelijke ziekten, tenzij zij inderdaad zeer ernstig zijn, moeten ons niet afhouden van de openbare eredienst op de sabbat. Want God kan ons boven verwachting helpen'.

Van nature zijn we allemaal naar de aarde gebogen mensen. We kunnen en willen ons niet oprichten om God te zoeken. Deze geschiedenis laat ons zien dat we op zondag onze plaats in de kerk niet leeg mogen laten. Dáár wil de Heere werken. Dáár verlost God van de knellende banden van de satan en worden zondaren gered. Dáár spreekt de Heere door Zijn Woord en Geest van genade en genezing. Soms zo ongedacht en onverwacht!

Die in onzen lagen stand
Ons genadig bood de hand;
Want Zijn gunst, alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid.
(Ps. 136:23, berijmd)

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch.

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Enkhuizen:

ds. J. Schipper te 's Gravenpolder;
te Meeuwen, te Meliskerke, te Rotterdam-
Centrum en te Sint-Annaland;

ds. D. de Wit te Nieuw-Beijerland;
te Rijssen-West;

ds. W. Visscher te Amersfoort;
te Moerkapelle: ds. G. Clements te Gouda;
te Ridderkerk:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
te Rillend-Bath en te Spijkenisse i.c.m.
Hoogvliet: ds. M. Karens te Werkendam.

Bedankt:

Voor Dirksland en voor Middelharnis:
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
voor Hendrik Ido Ambacht:

ds. P. Mulder te Dordrecht;

voor Nieuwdrorp en voor Gorinchem:

ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;

voor Urk en voor Zwolle:

ds. D. de Wit te Nieuw-Beijerland.

AANGEPASTE KERKDIENTST TE WERKENDAM

Op D.V. zaterdag 27 maart a.s. zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47, een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. M. Karens voor te gaan. Hij wenst te spreken over: "Drie kruisen op Golgotha", n.a.v. Lukas 23 : 33-46.

Iedereen is van harte welkom.

LAATSTE KERKDIENTST AFD. WEMELDINGE

Op D.V. woensdag 31 maart a.s. zal de laatste kerkdienst van de afd. Wemeldinge worden gehouden. In deze dienst, die gehouden zal worden in het kerkgebouw te Wemeldinge, Zuidelijke Achterweg 51, hoopt onze predikant, ds. J.J. Tanis, voor te gaan. Aanvang: 19.30 uur.

Naast (oud-)leden van Wemeldinge worden ook andere belangstellenden van harte uitgenodigd om dan aanwezig te zijn.

Namens de kerkenraad
van Kapelle-Biezellinge,
S. Maljaars, scriba

BENOEMING NIEUWE EVANGELIST

Het deputaatschap voor de evangelisatie heeft dhr. S. de Visser Gzn. uit Aagtekerke benoemd tot evangelist. Het is de bedoeling dat hij D.V. dit najaar zijn werk aanvangt in het nieuwe gebouw op de post Leeuwarden.

VERSLAG CLASSIS RIDDERKERK

Verslag van de vergadering van de classis Ridderkerk, gehouden op 10 januari 2004.

Ds. G.J. van Aalst opent namens de roepende kerk van Klaaswaal de vergadering met het laten zingen van Psalm 84 : 1, het lezen van Lucas 10 : 38-42 en gaat daarna voor in gebed. Vervolgens heet hij een ieder hartelijk welkom. N.a.v. het gelezen Schriftgedeelte spreekt hij een meditatief woord en staat hij met name stil bij de woorden uit vers 42a: "maar één ding is nodig".

Met enkele passende woorden memoreert hij daarna de volgende feiten. Het overlijden van de echtgenote van ouderling C. de Bonte uit Nieuw-Beijerland op de leeftijd van 50 jaar. Vanwege zijn gezinssituatie heeft hij zijn ambt neergelegd. In september 2003 hebben de ouderlingen W.C. van Bellen en A.J. de Waard uit H.I. Ambacht hun ambt neergelegd. De eerste om gezondheidsredenen en de tweede vanwege zijn studie aan de Theologische School. In december 2003 herdacht diaken C. Schipper uit Puttershoek zijn 30-jarig ambtsjubileum.

Het moderamen bestaat uit ds. G.J. van Aalst preses, ds. B. van der Heiden en ds. D. de Wit, assessoren, ouderling A.J. van Rijs, quaestor en ouderling A.L.M. van Hoepen, scriba. Hierna worden de notulen van de vergadering van 6 september 2003 vastgesteld. N.a.v. het informatiebulletin van het deputaatschap hulpverlening in bijzondere noden dat de classis is toegezonden, wordt opgemerkt dat, wanneer de financiële noden in een gemeente de draagkracht van de diakonie te boven gaan, eerst de classis hiervan in kennis gesteld dient te worden. Dit is de kerkelijke lijn. Tevens is het gewenst dat het diakonale werk door de samenwerkingscommissie van de deputaatschappen bijzondere noden en zending regelmatig wordt geëvalueerd.

Het deputaatschap kerkrecht is bereid de kerkenraden voorlichting te geven over diverse aspecten van de DKO die in de praktijk van het kerkelijk leven voor de kerkenraden van belang zijn. Besloten wordt hiervoor op D.V. vrijdag 4 juni a.s. in Ridderkerk een ambtsdragersconferentie te beleggen.

Het jaarverslag van de activiteiten van de raad van toezicht van de SGZZH wordt door ouderling W. den Hollander, die namens de classis Ridderkerk lid is van dit college, nader toegelicht. De preses spreekt zijn waardering uit voor het werk van onze broeders in deze raad van toezicht en wenst hen hierin Gods zegen toe.

Op voorstel van het moderamen gaat de classis akkoord met de benoeming van ouderling F.J. Wiersma tot lid van de raad van toezicht van de SGZZH en diaken A. van der Spek tot classisdiaken. Beide vacatures zijn ontstaan

door het overlijden van diaken L. Dam.

De door de classis Ridderkerk ingestelde verkenningcommissie heeft rapport uitgebracht over de consequenties en de wijze van mogelijke deelname in het evangelisatieproject van de classis Rotterdam. Gesproken wordt over de opzet en de structuur van het geheel, alsmede over wie verantwoordelijk is voor de diverse activiteiten en de evangelist die aangesteld wordt. De conclusie is dat de classis Ridderkerk van harte instemt met dit evangelisatieproject in gebed en gaven. In praktische zin wil zij hierin meewerken. Echter wat betreft opzet en activiteiten dient zij volgend te zijn, terwijl zij ook geen kerkrechtelijke verantwoordelijkheid kan dragen voor hetgeen op het grondgebied van Rotterdam gebeurt. Kerkordelijk moet dit zuiver gehouden worden.

De classis Rotterdam zal hiervan in kennis worden gesteld. Tevens wordt besloten de verkenningcommissie niet te ontbinden. Zij zal namens de classis Ridderkerk als aanspreekpunt fungeren voor de classis Rotterdam wat betreft de praktische samenwerking in dit evangelisatieproject.

Een kerkenraad stelt de brief van de Stichting de Vluchtheuvel aan de orde die deze stichting heeft verzonden aan de kerkenraden met verzoek om een jubileumgift teneinde zodoende naast de jaarlijkse bijdrage vanuit onze gemeenten de veelheid van activiteiten te kunnen bekostigen. Op de generale synode zijn reeds eerder vragen gesteld over de financiering van de Vluchtheuvel aan de voorzitter van DMZ. Besloten wordt dit punt door te sturen naar de particuliere synode.

Een kerkenraad wijst in zijn brief op de uitspraken van de generale synode van 1977 en 2001 over hertrouwen. Deze uitspraken zijn volgens deze kerkenraad met elkaar in tegenspraak. De vraag is welke bijbelse argumenten de generale synode in 2001 had om dit anders te formuleren. Ter wille van de duidelijkheid in deze weerbarstige problematiek wordt besloten dit punt door te zenden naar de particuliere synode.

Een kerkenraad vraagt wat de bevoegdheid is van een student van de Theologische School inzake het afnemen van openbare belijdenis. Een student is geen geordend ambtsdrager, maar een ambtsdrager in opleiding. Door de nood in de vacante gemeenten gaan studenten veel voor. Het afnemen van openbare belijdenis is hieraan gekoppeld. Het is geen sacrament, echter het moet wel een uitzondering blijven. De betreffende kerkenraad draagt in deze de verantwoordelijkheid en geeft de student de bevoegdheid om openbare belijdenis af te nemen.

Tot afgevaardigden naar de komende vergadering van de particuliere synode Zuid-West op D.V. 29 april 2004 te Rotterdam-Z worden gekozen de predikanten G.J. van Aalst, B. van der Heiden, C. van Krimpen en D. de Wit, alsmede de ouderlingen A. van Bochove, J. Kempeneers, S. van Steensel en F.J. Wiersma. Als secundi worden in volgorde aangewezen de ouderlingen N.J. Teerds, C. Bregman, J. de Weerd en A.J. van Rijs.

Na de mededeling van de quaestor dat de

financiële bijdrage van de gemeenten ditmaal € 0,50 per lid/dooplid bedraagt wordt Nieuw-Beijerland aangewezen als roepende kerk voor de eerstvolgende vergadering. Hiervoor worden de volgende data gereserveerd: D.V. 26 juni en 18 september 2004 om 9.30 uur te Ridderkerk.

De preses bedankt de roepende kerk voor de voorbereidingen van deze vergadering, de gemeente Ridderkerk voor de gastvrijheid en de kerkmeester, de koster en zijn help(st)ers voor de verzorging. Met enkele passende woorden wijst hij er nog op dat één ding nodig is. Dat we aan de voeten van Christus zouden vertoeven met de bede of Hij ons onderwijs wil schenken.

Hierna eindigt ouderling A. Izelaar namens de roepende kerk deze vergadering met gebed, die vooraf laat zingen Psalm 84 : 2.

De scriba van de classis Ridderkerk,
A.L.M. van Hoepen

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE CLASSIS DORDRECHT, GEHOUDEN OP 19 JANUARI 2004 TE WERKENDAM

Omdat ds. J. de Pater in zijn omstandigheden ervan afzag de vergadering te openen en voor te zitten, nam de assessor, ds. W.J. Karels, die taak op zich. Hij verwelkomde alle afgevaardigden en belangstellenden, in het bijzonder de deputaten art. 49 DKO die aanwezig waren i.v.m. de emeritaataanvraag van ds. de Pater. Ter opening liet ds. Karels zingen psalm 48:4, las Johannes 1:1-18 en ging voor in gebed.

Hij memoreerde het feit dat dhr. M. Visser op 30 september 2003 mocht gedenken 40 jaar koster te zijn in de gemeente Gorinchem. Hij ontving daarvoor een koninklijke onderscheiding. Oud. J. de Boef uit Werkendam en oud. J. Everse mochten gedenken 25 jaar ambtsdrager te zijn. De gemeente Aalst hoopt over enkele dagen een gerestaureerd Engels pijporgel in gebruik te nemen.

Vervolgens stond de preses kort stil bij het gelezen Schriftgedeelte, in het bijzonder bij vers 14a: "En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond."

Alle gemeenten waren wettig vertegenwoordigd door 5 predikanten, 21 ouderlingen en 2 diakenen. Het moderamen werd gevormd door ds. W.J. Karels, preses, ds. M. Karens en oud. C. de Boef, assessoren, oud. G. de Boef, quaestor en oud. J. Everse, scriba.

Op voorstel van de preses werd vervolgens eerst de emeritaataanvraag van ds. J. de Pater behandeld. Vanwege zijn leeftijd en op dringend advies van de cardioloog had ds. de Pater zijn kerkenraad medewerking gevraagd om te komen tot emeritering. De desbetreffende brieven werden voorgelezen. De afgevaardigden en de deputaten werd gevraagd naar hun mening hierover. Het emeritaat werd ds. de Pater eervol verleend. Ds. de Pater noemde het een gewichtig ogenblik voor hemzelf, voor de kerkenraad van Aalburg en voor de classis. Hij sprak de hoop uit dat de Heere zijn werk zou zegenen

en dat Hij ook met de classisgemeenten zou willen optrekken. Ds. Karels sprak zijn ambtsbroeder hartelijk toe en verzocht de vergadering hem staande psalm 89:8 toe te zingen. Daarna overhandigde hij hem de emeritusverklaring.

De notulen van de vergadering van 8 september werden ongewijzigd vastgesteld en getekend. Onder de ingekomen stukken bevond zich een schrijven van de Classicale Evangelisatie Commissie Dordrecht dat breedvoerig werd besproken. Aandacht werd geschonken aan de verantwoordelijkheid, de grenzen, de regels volgens de generale synode, het declareren van de kosten en het te gebruiken materiaal. Oud. A. van Hartingsveldt uit Gorinchem aanvaardde het voorzitterschap van de commissie. De commissie zal zorgdragen voor het inhoudelijke van een ambtsdragersconferentie die D.V. in juni 2004 gehouden zal worden. Het voorstel deze conferentie te combineren met de classisvergadering vond geen instemming. Wel het verzoek diaken J.A. Verspuy te Hardinxveld-Giessendam te benoemen tot secundus-classisdiaken i.p.v. broeder H. Kroon.

N.a.v. het rapport van de raad van toezicht van de SGZZH gaf oud. A. van Hartingsveldt, als lid van deze raad, desgevraagd een toelichting.

Een punt van bespreking was het voorstel om voortaan uitsluitend 's avonds te vergaderen. Dit voorstel kreeg geen bijval.

Omdat de gemeente Hardinxveld-Giessendam uitbreiding van haar kerkgebouw overweegt en de zustergemeenten Alblasterdam en Dordrecht eveneens, wilde men deze problematiek gezamenlijk bespreken. De gemeente Alblasterdam was echter al zo ver gevorderd met haar uitbreidingsplannen dat men het niet zinvol achtte aan het overleg deel te nemen. Oud. C.A. Blom van Hardinxveld-Giessendam gaf een uiteenzetting van de gang van zaken. Een optie zou zijn om in Sliedrecht een nieuwe gemeente te stichten. Een daartoe gehouden enquête liet een positieve uitslag zien. Alles

is nog informatief. Een commissie gaat de mogelijkheden verder onderzoeken.

De uitslag van de gehouden verkiezing tot primi-afgevaardigden naar de particuliere synode Zuid-West op D.V. 29 april 2004 te Rotterdam-Z was als volgt: de predikanten W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam, M. Karens te Werkendam, P. Melis te Veen, P. Mulder te Dordrecht en de ouderlingen G. de Boef te Poederoijen, J. de Boef te Werkendam, J. Everse te Dordrecht en A. Waaijbergen te Veen. Tot secundi: de ouderlingen J. Evertse te Meeuwen, A. van Hartingsveldt te Gorinchem, C. de Boef te Brakel en H.J. van Schothorst te Leerdam. Bij de rondvraag vroeg een der afgevaardigden of het mogelijk was eenmaal per jaar een overzicht te krijgen van de financiën van de classis. De vergadering stemde hiermee in en de quaestor zegde toe daarvoor te zorgen.

Op D.V. 10 mei 2004 zal er een ambtsdragersconferentie gehouden worden waarop ds. G.J. van Aalst een onderwerp zal behandelen. Door het vertrek van ds. J. de Pater werden de consulentschappen opnieuw verdeeld.

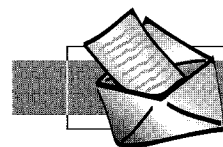
Dit jaar zal er weer kerkvisitatie worden gehouden. De boeken van de quaestor waren gecontroleerd en in orde bevonden. De kosten werden gesteld op € 1,- per (doop)lid.

Als roepende kerk werd de gemeente Breda aangewezen. Op D.V. 23 augustus 2004 zal de classis weer bijeenkomen.

De preses merkte op dat emeritering een ingrijpende aangelegenheid is. Nog ingrijpender is de wedergeboorte van een zondaar. Want tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.

Ds. Karels dankte alle afgevaardigden voor de broederlijke wijze van vergaderen en de koster voor de verzorging. Daartoe verzocht, eindigde assessor ouderling De Boef met het laten zingen van psalm 119:17 en gebed, waarna de preses de vergadering sloot.

J. Everse, scriba

Berichten

ALGEMENE LEDENVERGADERING VGS

De jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) zal D.V. gehouden worden op **zaterdag 3 april 2004** in het Hervormd Centrum, Talmastraat 9 te Hardinxveld-Giessendam. Aanvang 9.30 uur, ontvangst met koffie vanaf 9.00 uur. De sluiting van de vergadering zal plaatsvinden om circa 12.30 uur.

In deze vergadering zal er een lezing gehouden worden met als onderwerp: "**Schriftgetrouw onderwijs in de branding**".

De hoofdlezing heeft als titel: "Waar staan we voor?" door ds. P. Mulder, voorzitter

van de VGS. Het subthema heeft als titel: "Verantwoord en veranderend besturen door dhr. H. Vos, directeur van de VGS. Een bezinnend slotwoord zal gesproken worden door het bestuurslid ds. J.P. Boiten. Voor deze vergadering zijn uitgenodigd afgevaardigden en overige leden van de bij de VGS aangesloten (school)besturen en kerkenraden. Ook alle belangstellende onderwijsgeevenden zijn hartelijk welkom! Wij hopen dat velen hun medeleven met het reformatorisch onderwijs zullen tonen door van hun belangstelling voor deze vergadering blijkt te geven

Het bestuur,
ds. P. Mulder, voorzitter
mr. J., Verhoeven, secretaris

ZANGAVOND IN BERKENWOUDE

Op D.V. zaterdagavond 27 maart a.s. belegt de zanggroep "Met Hart en Stem" en de jeugdvereniging "Bid en Werk" een zangavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Berkenwoude t.b.v. de actie "De kerk naar buiten". Op deze avond zal de jeugdvereniging het klankbord "De kerk naar buiten" presenteren. De zanggroep zingt diverse psalmbewerkingen en liederen m.m.v. diverse instrumentalisten. Er zal een collecte gehouden worden voor de jeugdbondactie. De opening zal worden verzorgd door de voorzitter van de zanggroep en de sluiting door een ouderling van de Geref. Gemeente te Berkenwoude. Aanvang: 19.30 uur.

JUBILEUMBIJEENKOMST ADOPTIEVERENIGING

Op D.V. 3 april 2004 hoopt de Adoptievereniging der Gereformeerde Gezindte haar voorjaarsvergadering te houden in de aula van de Driestar, Ronsseplein 1 te Gouda, aanvang 13.30 uur (middagdeel). De voorzitter, dhr. W. Visser, zal de vergadering leiden.

I.v.m. het 25-jarig jubileum zullen er toespraken worden gehouden door ds. Bac, ds. Vlietstra en dhr. Gouw. Hierin wordt een terugblik gegeven over (een gedeelte) van de afgelopen 25 jaar. Tevens wordt het jubileumboekje en een nieuw logo gepresenteerd. Iedereen hartelijk welkom. Kinderopas en een infotafel aanwezig.

VERGADERING HELPENDE HANDEN, AFD. DEN HAAG

Op D.V. 1 april a.s. hoopt dhr. mr. W.N.L.

Donker voor ons een inleiding te houden over: "Bewindvoering en onder curatelestelling". Gaarne nodigen we onze leden en alle vrijwilligers en de medewerkers van de Praktische Thuishulpen en andere belangstellenden uit om deze thema-avond bij te wonen.

Verder hopen we op deze avond onze 26 ledenvergadering te houden. Onze jaarverslagen liggen voor u ter inzage. Een urgent onderdeel van de agenda is de bestuursverkiezing voor onze en UW afdeling.

De namen van eventuele kandidaten worden u ter plaatse bekend gemaakt. Wij hopen deze avond te houden in de vergaderzaal "Ontmoeting", gelegen direct naast de kerk van de Geref. Gemeente te Benthuizen, adres Dorpsstraat 69. We zien uit naar uw komst!

Voorzitter, H. Molenaar.

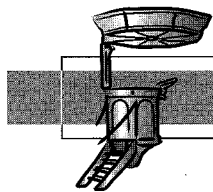
KOOR- EN SAMENZANGAVOND TE ZWIJNDRECHT

Op D.V. 20 maart a.s. zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Burg. Jansenlaan 37 te Zwijndrecht, een koor- en samenzangavond gehouden worden, georganiseerd door Ring Midden van de BZGG. De meewerkende koren zijn: jeugdkoor 'De Kleine Lofstem', uit Woerden, gemengd koor 'De Lofstem' uit Geldermalsen, gemengd koor 'Eskolkoor' uit Houten, gemengd koor 'Zingt des Hoogsten Lof' uit Meerkerk en gemengd koor 'Cantate Deo' uit H.I. Ambacht. Er zal een collecte gehouden worden die bestemd is voor het deputaatschap Evangelisatie. Aanvang: 19.30 uur.

Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Pater; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Leerdam 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Leiderdorp 18.30 uur ds. Neele; Lelystad 15.00 uur ds. L. Blok; Lisse 9.30 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 14.30 uur ds. Melis; Meliskerke 14.30 uur ds. W.J. Karels; Mijdrecht 19.00 uur stud. Van Manen; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Moens; Nieuwer ter Aa 10.00 en 15.30 uur stud. Beens; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst (kerk aan de Ooststraat); Nijkerk 18.30 uur stud. Beens; Nisse 14.30 uur ds. Schipper; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend- Texel 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Oosterland 14.30 uur ds. Van Gelder; Oostkapelle 10.00 en 19.00 uur ds. W.J. Karels (dovenzondag); Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 14.30 uur ds. Vreugdenhil; Poederooyen 14.30 uur stud. Terlouw; Poortugaal 19.00 uur ds. Silfhout; Rheden 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 17.00 uur stud. De Heer; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 14.30 uur stud. De Heer; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. J. Karels en 18.30 uur (H.D.) ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. Zippo; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 15.00 uur ds. J. de Pater; Spijkenisse 14.30 uur ds. P. Mulder; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. Visscher; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 19.15 uur ds. Sonneveld; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Waarde 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 19.00 uur ds. Van der Net; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Zwolle 19.00 uur ds. Kleppe.

DINSDAG 23 MAART 2004

Borssele 19.30 uur ds. Schipper; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Van Dieren; Melissant 19.30 uur stud. Bakker; Moerkapelle 19.30 uur ds. Brugge;

Predikbeurten

ZONDAG 21 MAART 2004

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Van Gelder; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 18.30 uur ds. Tuinier; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. Bac; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Meeuse; Benthuizen 9.30 uur (H.A.) ds. Paul; Bodegraven 16.30 uur ds. Paul; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 10.00 en 18.30 uur stud. Terlouw; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 18.30 uur ds. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 15.00 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds.

Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 9.30 uur (H.A.) en 17.30 uur ds. Vreugdenhil; Enschede 18.30 uur stud. Bakker; Enter 9.30 en 15.00 uur stud. Bakker; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Driessen; Groningen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Haarlem 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. Van der Net; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. J. de Pater; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. Van Manen; Hoogeveen 19.00 uur ds. Schot; Houten 11.00 en 16.30 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. B. van der Heiden; Kapelle-Biezeling 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst;

Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij;
Oostvoorne 19.30 uur ds. Van Eckveld;
Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Kleppe;
St. Annaland 19.30 uur ds. Brugge;
Westzaan 19.30 uur ds. Mouw.

WOENSDAG 24 MAART 2004

Aalburg 9.30, 15.00 en 19.30 uur ds. De Wit (biddag); Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Mondria; Andijk 19.30 uur stud. De Heer; Beekbergen 19.30 uur ds. Silfhout; Berkenwoude 19.30 uur stud. Van Manen; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven (bijbellezing); Dinteloord 19.30 uur ds. J. de Pater; Drachten 19.30 uur ds. Hoogerland (bijbellezing); Groningen 20.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hoofddorp 10.00 en 16.00 uur ds. Boogaard (biddag); Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Dieren; Leerdam 19.30 uur ds. Melis; Mijdrecht 19.30 uur ds. M. Karens; Opperdoes 19.30 uur ds. Schreuder; Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur ds. Tuinier (biddag); Puttershoek 19.30 uur ds. Meeuse; Rheden 19.30 uur ds. Veenendaal (bijbellezing); Rijssen-West 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 14.30 uur ds. Van Krimpen en 19.30 uur ds. Schot (biddag); Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. Van der Net (biddag); Scherpenisse 19.30 uur ds. Hakvoort; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder (bijbellezing); Zeist 19.30 uur ds. Van Eckveld (bijbellezing).

DONDERDAG 25 MAART 2004

Bodegraven 19.30 uur stud. Terlouw;
Brakel 19.30 uur ds. Schot; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. F. Mulder; Delft 19.45 uur ds. Sonneveld; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. J. de Pater; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Van Gelder; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. L. Blok; Ridderkerk 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Kattenberg.

VRIJDAG 26 MAART 2004

Oostvoorne 14.30 uur ds. Mondria (huw. bev.); Scherpenisse 14.15 uur ds. Brugge (huw. bev.).

ZATERDAG 27 MAART 2004

Werkendam 15.00 uur ds. M. Karens (aangepaste kerkdienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Diensten iedere

zondag 10.30 en 17.00 uur.

Bijbelstudie iedere dinsdag om 19.15 uur en 20.30 uur.

Kom tijdens de jeugdactie voor de evangelisatie: "De kerk naar buiten", eens kijken in onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom op dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkels van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

DE STICHTING DIE:

- Opleidt,
- Vertaalt,
- Drukt,
- Verspreidt,
- en Diaconale hulp verleent.

Heeft u onze stand niet kunnen bezoeken en wilt u donateur worden, geef u dan telefonisch of schriftelijk op. Een kaartje sturen is genoeg. Per e-mail kan ook. U ontvangt dan periodiek onze Nieuwsbrief met achtergrondinformatie.

Uw financiële steun blijft dringend nodig:

3473.76.029

Hartelijk dank!

Hartelijk dank voor uw belangstelling!

De Wegwijsbeurs ligt al weer eventjes achter ons. We waren verblijd met de aandacht van vele bezoekers. Het grote aantal donateurs dat zich opgaf was hier o.a. een teken van. Nogmaals onze hartelijke dank, mede namens de verdukte kerk in China. Met uw aandacht, gebed en steun kunnen wij voor hen ons vertaal- en verspreidwerk voortzetten. In onze Nieuwsbrief zullen wij u hierover doorlopend informeren.

STICHTING BIJBELSE HULPVERLENING CHINA

POSTBUS 2072, 3800 CB AMERSFOORT. TEL. 033-2770287

www.chinachristianbooks.org. E-mail: stbchina@klikSAFE.nl

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

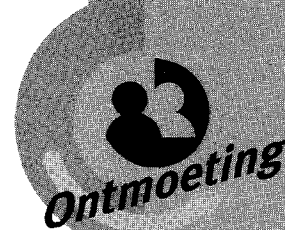

Het uitschot van de maatschappij

Vroeger:
hoeren, tollenaars en zondaars.
Nu:
prostituees en dak- en thuislozen.

Ontmoeting helpt deze mensen.
HELPT U MEE?

Vraag onze Nieuwsbrief aan, of
Kerkelijke Ontmoeting, speciaal voor
ambtsdragers.

Stichting Ontmoeting
Postbus 25110
3001 HC Rotterdam
tel. 010-425 76 77
fax 010-425 59 66
info@ontmoeting.org
www.ontmoeting.org

K.v.K. Rotterdam
nr. 41130767
Postbank 2600356
Rabobank 38.76.69.140

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

T.h. Stacar., 5 pers. in bosr. omg. v.
Amerongen. V.a.g.v. alles v. kind.
aanw. Red. prijs. Tel. 0343-481594

**Norwich, Canada, Te huur: volledig
ingericht appartement voor 7 pers.**
(3 slaapk., v.v. telefoon, airco, was-
mach. en droger). Ideaal voor vak. of
fam. bezoek in deze omg. Voor info
bel: Dhr. Adrian ten Hove: 001 519
863 2920 of fax 001 519 863 6399

Te huur in Nunspeet op de Hofstee:
5-pers. vak.huisje.
Vrij: tot 9-7, wk. 31, vanaf 21-8.
Tel. 0341-257041/06-12237982

VAN GELDERE
electronica
Geluid zoals het hoort!
Tel: 0592 415 509 Fax: 0592 415 214
Internet: www.vangelderelektronica.nl
Email: vge@vangelderelektronica.nl
Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM SMILDE

- Geluidsinstallaties voor ieder budget
- Luidsprekers met een richtstelsysteem
- Inbelsystemen: vervanger kerktelefoon
- Testopstelling op locatie mogelijk
- Geluidsinstallaties voor consumenten.

STERKER STAAN MET DE RUGZAK?!

Met de komst van de leerlinggebonden financiering, ook wel de Rugzak genoemd, krijgt u meer te zeggen over het onderwijs aan uw kind. Deze regeling biedt ouders de mogelijkheid te kiezen tussen regulier en speciaal onderwijs.

Maar hoe komt u aan de Rugzak? Hoe kiest u de juiste school voor uw kind? Hoe regelt u de extra voorzieningen die uw kind nodig heeft? Zaken waarover ouders van kinderen met een handicap of chronische ziekte vast meer te weten willen komen.

Helpende Handen organiseert daarom vier regionale informatiebijeenkomsten voor ouders die te maken hebben met de schoolkeuze of de plaatsing van hun kind in het reguliere of speciale onderwijs.

Wilt u zich aanmelden? Geef u dan telefonisch op bij het secretariaat van Helpende Handen: (0348) 48 99 70 of stuur een e-mail naar hh@cbgg.nl. Na uw aanmelding ontvangt u een uitnodiging met aanvullende informatie.

Datum	Locatie
Dinsdag 6 april	Kampen
Dinsdag 27 april	Amersfoort
Dinsdag 18 mei	Gouda
Dinsdag 1 juni	Kapelle- Biezelingse

Bij het deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten, waarvan het bureau gevestigd is te Woerden, bestaat behoefte aan personeelsuitbreiding. Daarom wil het deputaatschap graag in contact komen met gegadigden voor de functie van:

MEDEWERKER (M/V)

Geboden wordt een interessante en veelzijdige functie met internationale contacten. Betrokkene moet zich aangetrokken weten tot het diaconale werk, overeenkomstig de doelstellingen van het deputaatschap.

Functie-inhoud:

De taak bestaat o.m. uit:

- projectadministratie en -behandeling van o.m. sponsorprojecten;
- communicatie en correspondentie met partnerorganisaties in binnen- en buitenland;
- het uitbouwen en bijhouden van de database van de projecten;
- het voorbereiden van vergaderingen;
- activiteiten m.b.t. de fondswerving;
- het redigeren van De Noodklok en andere publicaties in kerkelijke periodieken.

Vereisten:

- minimaal HBO werk- en denkniveau;
- goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal;
- goede (interculturele) communicatieve en sociale vaardigheden;
- computervaardigheden met Word, Excel, Access;
- liefst enige ervaring met en kennis van projectmanagement;
- flexibele werkhouding en in staat zelfstandig te werken;
- bereidheid om buiten kantooruren voorkomende werkzaamheden te verrichten;
- bij voorkeur leeftijd 25-35 jaar
- belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten

Indiensttreding op een nader overeen te komen datum.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referenties binnen twee weken na verschijning van dit blad te richten aan bovengenoemd deputaatschap, t.a.v. ir. A. Waaijberg secretaris van het deputaatschap, Wielstraat 23, 4264 AT Veen.

Voor nadere inlichtingen over deze functie kan contact worden opgenomen met ir. J. van Heteren, algemeen secretaris van het deputaatschap tel. 0348-489910 (kantoor) of 0180-690210 (privé) en met de heer A. Waaijberg, voornoemd, tel. 0183-446308 (kantoor) of 0416-692057 (privé).

Een assessment op psychologisch onderzoek kan onderdeel zijn van de procedure.

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, **Pension "De Peel"**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687.

Te huur **vakantiewoning in Z-Alberta**, omgeving Lethbridge, tussen ranches, met prachtig uitzicht op Rocky Mountains rivier etc. Inlichtingen: 00-14035532014 Tel (Fax) Hollands sprekend.

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens

Zandee & de Kuijper

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Begrafenisverzorging
I. Janssen

Begraffenissen in
Zuid-Beveland en het eiland Tholen.

De mogelijkheid om thuis op te baren.
Regelmatig overleg om de begrafenis
voor te bereiden.

Wij verzorgen geen crematies

Dag en nacht bereikbaar op:

0113-38 12 14

Rijksweg 2, 4416 AZ Kruijningen
Mobiel 06-53 23 73 20

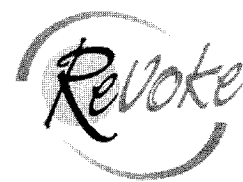
Begrafenisonderneming
Brouwer

**Voor een verantwoorde
en stijlvolle begrafenis**

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
- Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Voor info bel:
0416-692787
of
0341-425712

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

Korting 10% korting bij 2e reservering binnen een jaar. Korting wordt berekend op boeking(en) buiten schoolvakanties.

**Oosterend - Texel
Rust en ruimte, vakantie in
eigen sfeer, alle jaargetijden**

Ruimgelegen en vrijstaande 6/8 pers.
bungalows; 4/6 pers. stacaravans.
Ook bungalows met cv.

Op Texel zijn veel bezienswaardigheden.
Maak gebruik van de conversatiezaal.
Doe mee aan diverse (dag)activiteiten.

Met familie of vrienden tijdens uw
jubileum samen er even tussenút.

Op het park
vrijstaand

Nieuwe bungalow

Bel voor meer informatie of onze gratis
brochure met foto's. Deelweken zijn ook
mogelijk (al vanaf € 110,-).

De Verrassing

Meer informatie of reserveren? Bel 0222 31 83 91

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

**begrafenisverzorging
T. den Hollander**

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Stichting China
Christelijke hulpverlening in Azië

Ook na 10 jaar een blijvende opdracht

Steun ons project 'Gebedsgestalten'.

De vertaling is klaar,

maar nu de verspreiding nog!

Mag de verdruchte kerk in China

op uw steun blijven rekenen?

U kunt uw bijdrage overmaken op

giro 320666

Project in voorbereiding:

de Chinese vertaling van

'Bijbelse vertellingen voor jonge kinderen'

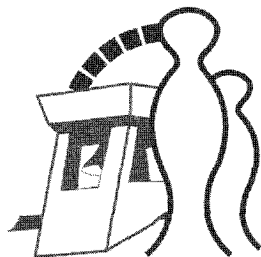
van H. van Dam

Info/secretariaat:

Kerkewijk 158 • 3904 JJ Veenendaal • tel. 0318-510320

Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal

Giro 320666 t.n.v. Stichting China

Vereniging tot het verstrekken van
christelijk basisonderwijs op gereformeerde grondslag te Opheusden

Het bestuur van bovengenoemde vereniging roept sollicitanten op voor de functies van:

A) Groepsleerkracht

Het betreft een vacature m.i.v. het schooljaar 2004-2005 op de Rehobothschool in de kleuterbouw.

B) Onderwijsassistent

De onderwijsassistent verricht RT-werkzaamheden en ondersteunt de leerkrachten.
De vacature ontstaat m.i.v. het schooljaar 2004-2005.

Inlichtingen worden graag verstrekt door de locatiedirecteur van de Rehobothschool,
de heer H.Hille, tel: (0488)443009 of (0488)442815 (privé).

Sollicitaties dienen vóór 20 maart 2004 te worden gezonden aan het schoolbestuur,
Postbus 38, 4043 ZG Opheusden.

*Onder de vereniging res-
sorteren twee scholen.*

*De Rehobothschool wordt
bezocht door ongeveer
400 leerlingen, verdeeld
over 17 groepen.*

*Een vrijblijvend bezoek
aan de school behoort
uiteraard tot de moge-
lijkheden.*

*Sollicitanten dienen bij
voorkeur kerkelijk verbon-
den te zijn aan de (Oud)
Gereformeerde Gemeenten
(in Nederland).*

Wesotronic ook voor Draadloze
Kerktelefoon: **het DKtel systeem!**
Telefoon: (0341) 27 10 00
E-mail: kerktelefoon@wesotronic.nl

**Calvin Christian School,
Alberta, Canada**

Er is blijdschap:

Ds. Sonneveld nam het beroep aan
naar de gemeente Lethbridge.
Een leerkracht uit Nederland kon
benoemd worden.

Maar...

Nog steeds hebben we dringend
behoefte aan

bevoegde leerkrachten (bo/vo)

Voor meer informatie:

Dhr. J.P. de Wilde, tel. 0182-613257

Dhr. W. Grisnich, directeur, tel. 001 403
320 1650

(tussen 16.00 uur en 06.30 uur, ned. tijd)

e-mail: wgrisnich@ccschool.ca

Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wickerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenaan 30

3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

HONGER

in Zuidelijk Afrika

Sla een brug naar de oogsttijd

Februari 2004 - de voedselreserves zijn op
Mei 2004 - de oogsttijd begint

Voor miljoenen mensen in zuidelijk Afrika zijn de komende drie maanden een periode van leven of dood. De oogsttijd is in zicht, maar het voedsel is op. Bijzondere Noden kan hulp bieden via plaatselijke kerken, maar onze fondsen hiervoor zijn op.

**Help ons de maanden tot aan de oogst te overbruggen.
Maak uw bijdrage over op**

Giro 307447

m.v.v. 'Honger Zuidelijk Afrika'

**DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN**

Postbus 615 • 3440 AP Woerden

Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

Godsdienst Leraar

Timothy Christian School, in Chilliwack, British Columbia, zoekt een godsdienst leraar voor de high school. We denken aan een bewogen man met theologische opleiding (bij voorkeur CGO-E). Indien de gegadigde ook onderwijs bevoegdheid en ervaring heeft bestaat er een eventuele mogelijkheid voor gedeeltelijke overname van directie taken.

TCS is een school, uitgaande van de Gereformeerde Gemeente in Chilliwack en bestaande uit een elementary en secondary school van ongeveer 400 studenten.

*Voor inlichtingen kunt u contract opnemen met de directie,
dhr Th. VandeWeg, school (604-794-7114) of thuis (604-858-0028),
vandeweg@familynet.bc.ca.*

Bedenk dat het hier 9 uur vroeger is dan in Nederland.

ArliSuel

Beheersing van uw gegevens

Automatisering & Pastoraat

- gegevens van preken bijhouden
  - van prekenbundels uit uw kast
  - van gehouden kerkdiensten
  - voor predikanten
- ledenbestand van de gemeente
- adressenbestand voor vereniging, bedrijf of privé
- specifiek bestand wordt op maat gemaakt

gratis demoversie
geen jaarlijkse bijdrage
info@arlisuel.nl
www.arlisuel.nl